

No. 10.

W. J. PATARA, Apiha Kaihoko Whenua, Whanganui, Ki Te HEKERETARI, Tari Whenua Maori.
E TA,—

E whai honore ana ahau ki te tuku atu ki a koe i te mera o tenei ra te tataunga o Te Iwi Maori o nga Kaute o Whanganui me Waitotara hui atu ki te tataunga a taku kaitatau tuarua i te Kaute o Kiripitana ki te Hauauru. E rua nga pukupuka o aua tataunga e mau ana te ingoa i waho Kiripitana ki te Hauauru a me whakariterite ki te tatau a te kaitatau tuatahi mo taua takiwa kia kore ai e raruraru ki te tatau ano.

E pouri ana ahau ki te ki atu he maha nga kainga i te Kaute o Whanganui kihai nga Maori i whakaae ki te korero mai ki taku kaitatau tuarua ko tenei heoi te tatau e taea ana e ahau te tuku atu o aua kainga he mea whiriwhiri noa ake e ahau. Hui katoa te iwi o te Kaute o Whanganui 1,057, a e 201 o te Kaute o Waitotara. E kitea ana i runga i tenei tataunga e whitu tekau ma rima te hokinga iho o nga tangata o te Kaute o Whanganui i muri iho i te tataunga o te tau 1886, otira kei te neke ake i enei te hira o nga tangata o Waitotara. A no te mea ko te awa o Whanganui te rohe ki waenga i aua Kauti e whakarohia ana kei te hua nga tangata o aua Kauti erangi he haere pea no nga tangata o Whanganui ki Waitotara i hoki iho ai te maha o nga tangata o Whanganui a i hira ake ai o Waitotara.

Kei te ahua ora nga Maori o toku takiwa Kihai hoki ratou i pangia e tetahi mate uruta e tetahi atu mate kino ranei. Timata mai i Pipiriki i te Awa o Whanganui a heke mai ki raro kei te mahi nga Maori me te ahua piki ake o ta ratou ora; a kei nga kainga tawhiti kei te kore e ahua pai o ratou kainga, a he mea miharo i kore ai e nui te mate i waenga i a ratou.

Naku na.

Ki Te Hekeretari Tari Whenua Maori, Poneke.

W. J. PATARA.

No. 11.

Mr. H. W. PARAMENA, Kaiwhakawa Tuturu Whanganui, Ki Te HEKETARI o RARO, Tari Whenua Maori.

E TA,—

Tari Kaiwhakawa Tuturu, Whanganui, 19 o Mei, 1891.

Mo runga i to pukapaka No 12, o te 8 o nga ra o Tihema 1890. E whai honore ana ahau ki te whaaki atu ki a koe i tukuna atu e ahau ki a koe inanahi tetahi whakawhaititanga o te Iwi Maori o nga Kauti o Rangitikei, o Manawatu, o Orua, me Horowhenua. Ko tenei tataunga he mea ata tatau i runga i taku tohutohu ki taku kaitatau tuarua he tangata hoki ia i tino matau ki nga takiwa o nga tangata, a ki taku whakaaro he tataunga tika tenei no te iwi Maori. He iti nei ia te awahina mai a nga Maori ki te tango i taua tataunga, a ko etahi i tino whakakahore ki te tuku mai erangi na te aki aki tonu i riro whakauaua mai ai i etahi.

Ko te nui o a ratou kai he mea whakaaro noa iho na taku kaitatau tuarua.

Kihai ia nga Maori i pangia e tetahi mate kino e tetahi mate uruta. E nui ana to ratou ora ki te titoro atu. Kei etahi e whai paamu tikanga nui ana me te nui o a ratou kararehe me nga moni reti hoki e puta mai ana i nga whenua i riihitia ki nga Pakeha.

Me ata whakaaro hoki tenei tekau matahi te hokinga iho o nga tangata i roto i aua Kauti e wha i muri iho i te tangohanga o tera Kauti i te tau 1886. Otira e nui ake ana te hokinga iho no te mea e rua tekau ma wha nga tangata i tataungia i Matena he manuwiri anake i tae mai ki te Kooti Whenua Maori. Kahore ia ahau e tino mohio ki nga Maori i tenei takiwa e ahei ai ahau te tino whaaki atu i te take i hoki iho ai te maha, erangi i rongo ahau ki taku kaitatau tuarua he maha nga Maori kua heke ki etahi wahi ke noho ai i muri iho o te tataunga i te tau 1886. Ko te tino hokinga iho i tae ki te 2½ paiheneti.

E koa ana ahau ki te ki atu kua ahua pai rawa te noho o nga Maori i roto i enei tau kua hori nei.

Naku na,

HAPETA WI PARAMENA, Kaiwhakawa Tuturu.

Ki te Hekeretari Tari Whenua Maori, Poneke.

No. 12.

W. RENATA, Kaitiaki Rahui, Taranaki, ki te HEKERETARI o RARO, Whenua Maori.

E TA,—

Taranaki, 11 o Aperira, 1891.

E whai honore ana ahau i runga i nga tohutohu mai i roto i te pukapuka o te 8 o nga ra o Tihema kua hori nei ki te whaaki atu ki a koe kua oti i ahua te tatau nga Kauti o Patea, o Hawera, o Stratford, o Taranaki, me Kiripitana haunga ia nga rohe o uta, erangi ka rongo koe ki enei kia Te Wirikihana o Waikato, me Patara o Poneke kua whakaae hoki aua rangatira ki te tatau mai i nga Maori i nga wahi kihai i taea i nga takiwa takutai o toku takiwa, kua tataungia hoki e ahau etahi tangata torutoru nei ma te Wirikihana.

Me tonu atu ahau ki a koe ina tae atu te tatau a enei rangatira ki a koe me huihui ta ratou kaute tuturu ki taku kua tukua atu nei ma te penei anake te taea ai te ata Whakariterite i te maha o te tatau o naianei. Otira i te whakaaro au a i te penei tonu hoki taku whakaaro i nga wa katoa i te hoki haere te maha o nga Maori i toku takiwa i runga i te maha o nga tangata e mate mate ana me te tokoiti o nga tamariki e whanau mai ana. Ki taku whakaaro e hana tenei i te korerorupahu.

Kahore he mate kino he mate uruta ranei i pa mai ki tenei takiwa i muri iho i te tataunga o houange nei.

Na mo runga i te Kauti o Taranaki he mea whakaaro noa iho te maha o nga tangata he pera ano hoki to nga Kauti o Hawera me Kiripitani.

Na mo runga i nga kai e rua anake nga mara i tauia mai e nga kaitatau tuarua a tokorua i mea e kore e ahei te whiriwhiri i te ngakinga kotahi i nga ngakinga katoa, ranei heoi ki ake ko nga